

Wetsvoorstel Franchise naar Tweede Kamer Franchisewet snel invoeren

Deze week stuurde staatssecretaris Mona Keijzer het langverwachte wetsvoorstel Franchise naar de Tweede Kamer. Daarmee wordt, zeven jaar na de start van de discussie over misstanden bij franchiseorganisaties, een belangrijke stap gezet. De wet moet meer evenwicht brengen in de relatie tussen franchisenemers en franchisegevers. Het Vakcentrum heeft zich steeds ingezet voor een goede positie voor de franchisenemers en is dan ook blij met deze stap. Een gesprek met Patricia Hoogstraaten, directeur van het Vakcentrum en pleitbezorgster voor een betere bescherming van de franchisenemers.

Wat vind je van het wetsvoorstel zoals dat nu naar de Tweede Kamer is gestuurd?

“Het voorstel Wet Franchise betreft in onze ogen een minimumpakket dat zo snel mogelijk moet worden ingevoerd. Dat is de conclusie na mijn eerste lezing van het wetsvoorstel. De voorgestelde wetgeving brengt in ieder geval de noodzakelijke versterking van de positie van de franchisenemers tot stand. Dit brengt de positie van franchisenemers en franchisegevers meer in balans en daar hebben we jarenlang voor gevochten.

We constateren dat, ten opzichte van de Nederlandse Franchise Code, dat al een compromis was tussen franchisegevers en franchisenemers, en het voorstel zoals dat ter consultatie begin dit jaar werd aangeboden, in het huidige wetsvoorstel op enkele punten tegemoetgekomen is aan de kritiek van de franchisegevers.

Desondanks zijn wij van mening zijn dat het huidige wetsvoorstel zo snel mogelijk geïmplementeerd moet worden. We hebben de afgelopen zeven jaar zeer uitgebreide discussies gehad, rondetafelgesprekken, consultaties etc. Honderden franchisegevers

en franchisenemers hebben daaraan bijgedragen. Die discussies moeten we niet opnieuw gaan voeren.

De onbalans in de franchiseverhouding is nog steeds actueel. Dwingend recht kan dit nu oplossen. Hoewel het in onze ogen dus een minimumpakket is, willen we dat de wet zo snel mogelijk wordt ingevoerd. In de praktijk zullen we dan ervaren welke pluspunten de wet franchise oplevert.”

Wet is minimumpakket en moet zo snel mogelijk worden ingevoerd

Kan je de verschillen concreter benoemen?

“Wij zien dat er in het gepresenteerde wetsvoorstel zelfs enkele wijzigingen zijn doorgevoerd ten opzichte van de consultatieversie van begin dit jaar. Zo hoeft het handboek niet meer in de precontractuele fase ter beschikbaar gesteld te worden en is er een aanzienlijke wijziging in het inspraakregiem, hoewel de

franchisenemers in de gevallen waar instemming vereist is, nog steeds een meerderheidspositie behouden.

Ik zie ook dat, althans bij een eerste lezing, niet alle bepalingen gelijk duidelijk zullen zijn voor de franchisenemers. Zo mag er in de precontractuele fase een geheimhoudingsovereenkomst gesloten worden. Dat zit veel franchisenemers al jaren dwars. Als je verder leest staat er wel een bepaling dat de kandidaat-franchisenemer moet voorkomen dat hij of zij onder invloed van onjuiste veronderstellingen overgaat tot het sluiten van de franchiseovereenkomst. In de memorie van toelichting wordt dan vervolgens verwezen naar het tijdig inschakelen van een adviseur. Ik zie het als onze taak om hierover goede voorlichting te verzorgen.”

Je bent ook actief geweest in de schrijfcommissie van de Nederlandse Franchise Code. Zie je van dat werk nog wat terug?

“Het wetsvoorstel is veel minder specifiek dan de NFC. Wat mij betreft waren er meer onderwerpen benoemd die verplicht in een franchiseovereenkomst opgenomen zouden moeten worden.

Franchisegever moet transparant informeren

In de NFC hadden we ook een aantal veel voorkomende praktijkgevallen benoemd zoals een verbod op een niet-formulegerelateerde afnameplicht, een verbod op het weigeren van de opvolging door een kind of een verbod op het weigeren van een samenwerking voor een tweede of volgende vestiging. Ook zegt de wet niets over het tegengaan van het eisen van meer zekerheden dan redelijkerwijs nodig en sluit de wet eenzijdige wijzigingsbedingen niet uit.

En hoewel er sprake is van instemmingsrecht is de overlegstructuur niet als zodanig voorgescreven. Franchisenemers zouden eigenlijk ook het liefst duidelijk omschreven willen hebben op welke punten instemmingrecht tenminste vereist is, zoals dat bijvoorbeeld is geregeld voor een vereniging van eigenaren en de ondernemingsraad.

Aan de andere kant is het wel belangrijk dat er nu een wet ligt, in plaats van een code en dat die nieuwe wet dwingend recht bevat en expliciet verwijst naar 'goed franchisenemers- en franchisegeverschap'. Dit geeft ons wel de mogelijkheid om een deel van bovengemelde punten toch te realiseren."

De precontractuele informatie was voor de franchisenemers een belangrijk punt. Is dat voldoende geregeld?

"Belangrijk is dat in de wet uitdrukkelijk wordt benoemd dat de franchisegever de potentiële franchisenemer op een transparante wijze moeten informeren. Op basis van historische gegevens van de locatie en de omgeving moet een franchisenemer in staat zijn zich een goed beeld te vormen van een mogelijk verdienmodel. Inzicht in omzetgegevens, betalingsverplichtingen en mogelijke investeringsverplichtingen is hiervoor noodzakelijk."

Dat de wet ervan uitgaat dat de potentiële franchisenemer ook een eigen onderzoeksplicht heeft vindt Hoogstraaten logisch. "Natuurlijk doe je gedegen onderzoek bij het opstellen van je ondernemingsplan, of je nu volledig zelfstandig begint of in een franchiserelatie. Omdat de franchisegever ook de contactgegevens van de franchise-

nemersvereniging moet doorgeven is daarnaast collegiaal overleg ook mogelijk."

In het wetsvoorstel wordt aangegeven dat de franchisegever bij ingrijpende veranderingen van de formule in overleg moet treden met de franchisenemers. Dat was een belangrijk punt voor franchisenemers.

"Het overleg tussen franchisenemers en franchisegevers was inderdaad een van onze belangrijkste punten. Franchisenemers investeren in hun onderneming en moeten die vervolgens op winstgevende wijze kunnen exploiteren. Het kan dan niet zo zijn dat er, eenzijdig, ingrijpende wijzigingen worden doorgevoerd of opgelegd. Denk bijvoorbeeld aan het verplicht verbouwen van een winkel of, nog extremer, het openen van nieuwe vestigingspunten of het opzetten van een webshop. Dan confronteer je de ondernemers met extra kosten of zelfs extra concurrentie. Daar moet je met elkaar over in gesprek. Als je dat niet wilt moet je niet met franchising beginnen. Open dan filialen die je zelf aanstuurt en exploiteert met alle voor- en alle nadelen. Deze wet biedt ondernemers een stem. Het is dan wel belangrijk dat de franchisenemers zich verenigen. Het overleg moet voor beide partijen wel efficiënt en effectief zijn."

Als je niet wilt overleggen, begin dan niet met franchising, maar open filialen

Het instemmingsrecht zou de innovatie belemmeren. Daar ben je het dus niet mee eens?

"Dat hoor je wel van franchisegevers. Ik geloof dat niet. Je doet dan geen recht aan het ondernemerschap van je franchisenemers. Dat zijn en blijven zelfstandig ondernemers en ook die willen verder, willen innoveren. Sterker nog, ik zie bij een groot aantal formules dat veel innovatie juist uit de koker van een of meer franchisenemers komt. Daar moet je als franchisegever niet alleen ruimte voor bieden, maar ook van profiteren."

"Bovendien is het instemmingsrecht van franchisenemers in het wetsvoorstel beperkt tot besluiten die uitstijgen boven een vooraf bepaalde drempelwaarde. Innovatieve activiteiten die geen negatieve financiële consequenties hebben die boven die drempelwaar-

de uitstijgen kunnen ongestoord doorgevoerd worden."

Zie je nog andere punten waar de balans meer in evenwicht is gebracht?

"Ja, de wet benadrukt dat beide partijen moeten investeren in de formule en de relatie. De franchisegever is volgens de wet verplicht bijstand te verlenen aan de franchisenemer. Dat lijkt logisch maar is dat helaas op dit moment in de praktijk nog niet altijd zo. We hebben in het verleden genoeg meegemaakt dat die bijstand ontbrak of dat franchisenemers zelfs dieper de put in werden geholpen. Dat kan en mag niet in een volwassen relatie."

"Anderzijds, de verplichting om als franchisenemer mee te werken aan het op peil houden van de formule vind ik ook logisch. Als je dat niet doet, schiet je op termijn toch in je eigen voet. Je hebt niet voor niets voor een formule gekozen. Dan moet je je voegen in de lijn, dat is ook een kwestie van solidariteit naar de formule en de collega-franchisenemers."

En dus snel invoeren?

"Ja", zonder meer. De wet moet zo snel mogelijk van kracht, al is het in onze ogen een minimumpakket. De wet biedt een goede basis voor een goede zakelijke franchiserelatie waar beide partijen rendement uit halen. Maar ook in praktische zin is haast geboden: je ziet nu dat franchisegevers vooruitlopend op de wet nog snel nieuwe overeenkomsten willen aangaan."

"Vanzelfsprekend blijven er wensen tot aanscherping, maar in het kader van het 'goed franchisegeverschap en franchisenemerschap' moeten we de handen ineenslaan en starten met de uitvoering van een wet die een goede basis biedt."

Belangrijkste punten

Lees de belangrijkste punten op pagina 5.

De volledige wet en memorie van Toelichting zijn te lezen op www.vakcentrum.nl/franchise.